

www.digitalsocialteacher.in

పాఠం
3

ఉత్పత్తి, ఉపాధి

పర్ట్ షీట్ - 1

ప్రశ్నలు - సమాధానాలు

దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

½ Mark Questions

1. క్రింది వాఖ్యాలను పరిశీలించండి.
 - i. 2009-10 నాటికి అత్యధిక ఉపాధిని సేవారంగం కల్పించింది.
 - ii. 1972-73 నాటికి అత్యధిక ఉపాధిని వ్యవసాయరంగం కల్పించింది.

పై రెండు వాక్యాలలో ఏది సత్యం.

ఎ. i మాత్రమే బి. ii మాత్రమే సి. i మరియు ii డి. ఏది కాదు.
2. యంత్రాలతో వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయటం ఏ ఆర్థిక రంగ పరిధిలోకి వస్తుంది?
3. భిన్నముగా ఉన్నదానిని గుర్తించండి
గనులు తవ్వకం, పరిశ్రమలు, మత్స్య పరిశ్రమ, అటవీ పనులు
4. 2009-10 లో స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో అత్యధిక వాటా కలిగిన రంగం?
5. మొదట జతలోని రెండు అంశాల మధ్య గల సంబంధం ఆధారంగా రెండవ జతను పూరించండి.
కంటికి కనిపించని ఉత్పత్తి: సేవారంగం :: ప్రకృతి ప్రధాన పాత్ర : ?
6. GDP ని విస్తరించండి?
7. 2009-10 నాటికి ఎంత శాతం గ్రామీణ శ్రామికులు సేవా రంగంలో పనిచేస్తున్నారు?
8. భిన్నముగా ఉన్నదానిని గుర్తించండి
పాలు అమ్మేవారు, బుట్టలు అల్లేవారు, బట్టలు కుట్టేవారు, కుండలు చేసేవారు.
9. సేవా రంగంలోని ఏ ఉప రంగం ప్రధాన పాత్రను పోషిస్తుంది?
10. మొదట జతలోని రెండు అంశాల మధ్య గల సంబంధం ఆధారంగా రెండవ జతను పూరించండి.
వేతనంతో కూడిన సెలవు: వ్యవస్థీకృత రంగం :: ఉపాధి భద్రత లేకపోవటం : ?
11. స్థూల దేశీయోత్పత్తి అనేది ఒక సంవత్సరంలో ఉత్పత్తి చేసిన ___ మొత్తం విలువ.
12. అత్యధిక మహిళా శ్రామికులు ఉపాధి పొందుతున్న రంగం?

పాఠం
3

ఉత్పత్తి, ఉపాధి

పర్ట్ షీట్ - 1

ప్రశ్నలు - సమాధానాలు

దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

1 Mark Questions

13. వ్యవస్థీకృత రంగం అనగానేమి?
14. అంతిమ వస్తువులు అనగానేమి?
15. మంద్యంతర వస్తువులు అనగానేమి?
16. సేవారంగంలోని అంశాలను రాయండి.
17. ఎక్కువ మంది ప్రజలు వ్యవస్థీకృత రంగంలోనే ఉపాధిని ఎందుకు కోరుకుంటున్నారు?

దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

2 Mark Questions

1. ఆర్థిక కార్యకలాపాలను ప్రాథమిక, ద్వితీయ, తృతీయ రంగాలుగా విభజించటం ఉపయోగకరమేనా? ఎందుకో వివరించండి.
2. అల్ప ఉపాధి అంటే ఏమి అర్థం చేసుకున్నారు? పట్టణ, గ్రామీణ ప్రాంతాల నుండి ఒక్కొక్క ఉదాహరణతో వివరించండి.
3. ప్రతీ ఆర్థిక రంగంలో స్థూల దేశీయోత్పత్తిలోనూ, ఉపాధిలోనూ దృష్టి ఎందుకు కేంద్రీకరించాలి? ఇంకా పరిశీలించాల్సిన ఇతర అంశాలు ఏమైనా ఉన్నాయా? వివరించండి.
4. సేవా రంగం ఇతర రంగాల కంటే ఎలా బిన్నమైనది? కొన్ని ఉదాహరణలతో వివరించండి.
5. మన ఆర్థిక వ్యవస్థలో వివిధ రంగాల మధ్య చోటుచేసుకున్న ప్రధాన మార్పులను వివరించండి.

4 Mark Questions

6. వ్యవస్థీకృత, అవ్యవస్థీకృత రంగాల మధ్య తేడాలను రాయండి.
7. అవ్యవస్థీకృత రంగంలోని కార్మికులకు ఈ క్రింది అంశాలలో రక్షణ కావాలి.

కూలీ, భద్రత, వైద్యం : ఉదాహరణలతో వివరించండి.

1. దిగువ పట్టికను చదివి, దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి?

కింది పట్టిక భారత దేశంలో 1972-73లోనూ, తిరిగి 2009-10 అంటే 37 ఏళ్ల తర్వాత ఏ రంగంలో ఎంత మంది ఉపాధి పొందుతున్నారో తెలియచేస్తుంది.

సంవత్సరం	వ్యవసాయం	పరిశ్రమ	సేవలు
1972-73	74%	11%	15%
2009-10	53%	22%	25%

ఎ. పై పట్టిక ద్వారా మీరు గమనించిన ప్రధాన మార్పులు ఏమిటి?

బి. ఈ మార్పులకు కారణాలు ఏమిటి?

2. దిగువ పట్టికను ఆధారంగా 'పై చార్ట్' ను గీయండి.

కింది పట్టిక భారత దేశంలో 1972-73లోనూ, తిరిగి 2009-10 అంటే 37 ఏళ్ల తర్వాత ఏ రంగంలో ఎంత మంది ఉపాధి పొందుతున్నారో తెలియచేస్తుంది.

సంవత్సరం	వ్యవసాయం	పరిశ్రమ	సేవలు
1972-73	74%	11%	15%
2009-10	53%	22%	25%

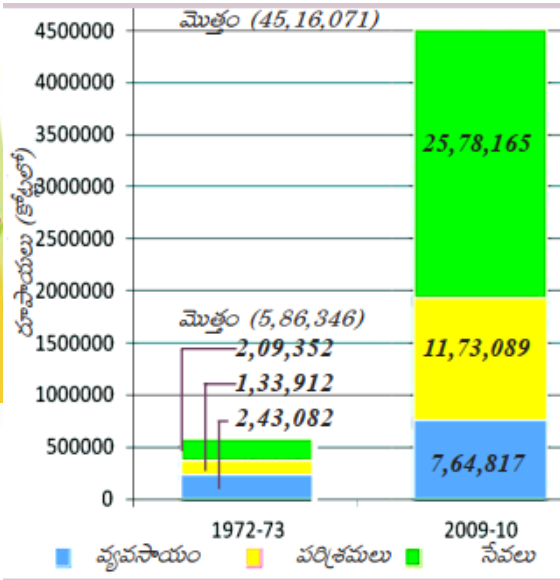
www.digitalsocialteacher.in

పాఠం 3 ఉత్పత్తి, ఉపాధి

వర్క్ షీట్ -3 సమాచార నైపుణ్యాలు

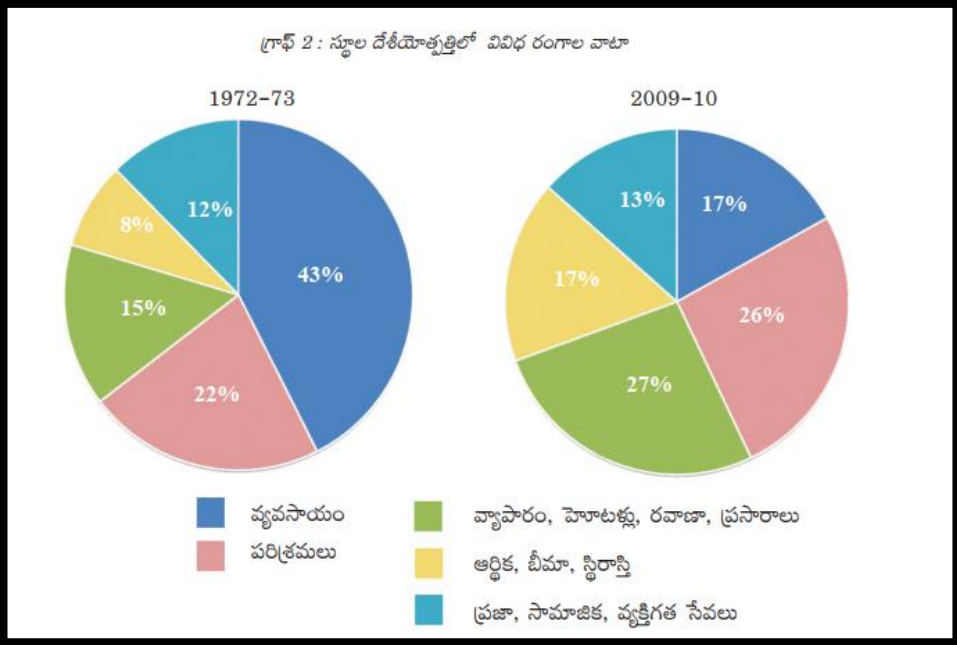
3. దిగువ బార్ గ్రాఫ్ ను చదివి, క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

ఈ కింది చార్టు రెండు వేరు వేరు సంవత్సరాలు, 1972-73, 2009-10లకు భారతదేశ స్థూల జాతీయోత్పత్తి విలువను చూపిస్తుంది. 37 సంవత్సరాలలో మొత్తం ఉత్పత్తి పెరిగిన తీరును మీరు చూడవచ్చు.

- ఎ. 1972-73 లో అధిక ఉత్పత్తి ఉన్న రంగం ఏది?
- బి. 2009-10 లో అధిక ఉత్పత్తి ఉన్న రంగం ఏది?
- సి. సంవత్సరాల మధ్య భారత దేశ స్థూల జాతీయోత్పత్తి సుమారుగా ఎన్ని రెట్లు పెరిగింది?
- డి. 2009-10 లో అల్ప ఉత్పత్తి గల రంగం ఏది?

4. దిగువ పట్టికను చదివి, క్రింద ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

www.digitalsocialteacher.in

పాఠం 3 ఉత్పత్తి, ఉపాధి

వర్క్ షీట్ -4 సమాచార నైపుణ్యాలు

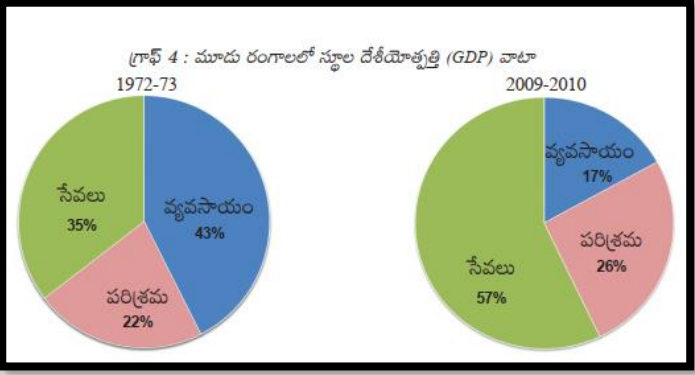
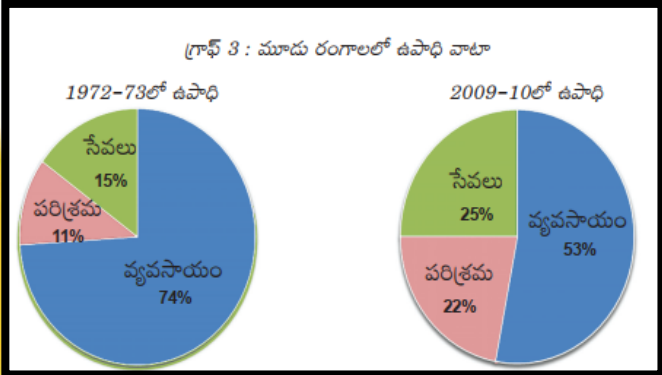
5. దిగువ పట్టికను చదివి, క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

పట్టిక 1 : భారతదేశంలో పరిశ్రమలవారీగా కార్మికుల వివరాలు, 2009-2010 (%)

రంగం	నివాస స్థానం		స్త్రీ, పురుషులు		మొత్తం కార్మికులు
	గ్రామీణ	పట్టణ	పురుషులు	స్త్రీలు	
వ్యవసాయ రంగం	68	8	47	69	53
పారిశ్రామిక రంగం	17	34	34	16	22
సేవల రంగం	15	58	19	15	25
మొత్తం	100	100	100	100	100

- ఎ. వ్యవసాయ రంగంలో అత్యధిక మంది కార్మికులు ఏ ప్రాంతంలో నివసిస్తున్నారు?
- బి. కంటే అధికంగా పట్టణ ప్రాంత పనివారు ఏ రంగాలలో ఉపాధి పొందుతున్నారు?
- సి. స్త్రీలు ఏ రంగాలలో కొద్ది శాతం మాత్రమే ఉపాధిని పొందుతున్నారు?
- డి. మొత్తం కార్మికులలో ఎక్కువ వాటా ఉపాధిని కల్పిస్తున్న రంగం ఏది?

6. దిగువ 'పై చార్ట్' ఆధారంగా క్రింది పట్టికను నింపండి.

రంగం	ఉపాధి(%)		స్థూల దేశీయోత్పత్తి(%)	
	1972-73	2009-10	1972-73	2009-10

పాఠం
3

ఉత్పత్తి, ఉపాధి

వర్క్ షీట్ -4

సమాచార నైపుణ్యాలు

7. దిగువ పట్టిక ఆధారంగా 'పై చార్ట్' ను రూపొందించండి.

పట్టిక 2 : వ్యవస్థీకృత, అవ్యవస్థీకృత రంగాల పాత్ర

రంగం	వాటా (మొత్తంలో శాతం)	
	ఉపాధి	స్థూలజాతీయ ఉత్పత్తి
వ్యవస్థీకృత	8	50
అవ్యవస్థీకృత	92	50
మొత్తం	100	100

8. మన రాష్ట్రంలో వివిధ ప్రదేశాలలో వ్యవస్థీకృత, అవ్యవస్థీకృత రంగాల ఉపాధి అవకాశాల గురించి క్రింది పట్టికలో రాయండి.

ప్రాంతం	వ్యవస్థీకృత ఉపాధి అవకాశాలు	అవ్యవస్థీకృత ఉపాధి అవకాశాలు
ఉత్తరాంధ్ర		
దక్షిణ కోస్తా		
రాయలసీమ		

పాఠం
3

ఉత్పత్తి ఉపాధి

వర్క్ షీట్ -4

సమాచార నైపుణ్యాలు

8. దిగువ సమాచారాన్ని ఆధారంగా పట్టికను తయారుచేయండి.

అహ్మదాబాదు నగరంలో జరిపిన అధ్యయనంలో 15 లక్షల కార్మికులు ఉండగా అందులో 11 లక్షల మంది అవ్యవస్థీకృత రంగంలో పని చేస్తున్నారని తెలిసింది. ఆ సంవత్సరం (1997-98) లో నగరం మొత్తం ఆదాయం 6000 కోట్ల రూపాయలు. అందులో వ్యవస్థీకృత రంగం వాటా 3200 కోట్ల రూపాయలు. ఈ గణాంకాలను ఒక పట్టిక రూపంలో ఇవ్వండి. పట్టణంలో మరింత ఉపాధి కల్పించే మార్గాలు ఏమిటి? AS₃